

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"ב-לבריאות שמירה עליונה והרמת קרן המזל וכט"ס לעד אכי"ר

ערש"ק פרשת "דברים", ה' באב תשע"ד גליון מס' 430

איך עוד מלבדו!

נמצאים אנו בתקופה בה החושך מכסה ארץ, אותו מלך כסיל וזקן, "חש" כי יומו מגיע ו"מלאך המוות" קרוב אליו, תרתי משמע, ביותר! ממילא "ורה" הוא לכל כיוון ומנסה ללכוד ברישתו החדשה גם ישנה "קליינטיים" מכל הבא לידו! כמדומה שאחת מפעולותיו הנמרצות והרשת הנפוצה בה הוא לוכד את מיטב הנשמות, היא הרשת ששמה בקיצור נמרץ "כוי", ולמי שלא זכה לעסוק בתורת הרז נגלה רז זה, "כוי" אלו ראשי תיבות "כוחי ועוצם ידי"! נתן הוא לאדם הרגשה שאין בילתו ואין כדוגמתו, ויכול הוא אף להסתדר בעולם בכוחות עצמו, והצלחותיו והשגותיו הן בלימודיו והן בפרנסה, בזכות רוב תבונתו וגודל חוכמתו ועוצם פיקחותו! לכן שומה עלינו לעצור ולהתבונן בפירוש הנפלא שהביא ב"מעייני השבוע" שכתב גאון עוזנו ותפארתנו מרן החיד"א זצ"ל בשם הגאון אהרון ששון זצ"ל על הפסוק בפרשתנו "והעווים היושבים בחצרים, כפתורים היוצאים מכפתור השמידום". פסוק זה אינו אומר אלא דרשני, מה לנו לדעת כי "העווים היושבים בחצרים, כפתורים היוצאים מכפתור השמידום"? ובמדרש שמעוני (פרשת נח) מבואר שהכפתורים היו ננסים והפלישתים גיבורים. ואמר כאן הכתוב "כפתורים היוצאים מכפתור", שהיו מתחתנים בינם לבין עצמם, וממילא נעשו נמוכים יותר בגובהם כמו שהזהירו בגמרא: "ננס לא ישא ננסה, שלא יצא מהם אצבעוני", ולעומתם אמרו בגמרא על הפלשיתים - העווים: למה נקרא שמם "עווים"? שכל הרואה אותם אוחזתו עווית, דאגה, פחד וחלחלה! ולימדנו הכתוב "והעווים" - אותו עם של גיבורים אימתניים וענקים "היושבים בחצרים", שבטחו כל כך על גבורתם עד שלא בנו חומות סביב לעריהם - "כפתורים היוצאים מכפתור השמידום", ננסים ולא סתם ננסים אלא "אצבעונים" גברו עליהם!!! ומכאן מודעא רבא לאורייתא, כי לא לגיבורים הניצחון וה' איש מלחמה, ואם כן אין לעם ישראל לפחד מסיחון מלך האמורי, שהיה נפיל ענק, אחי עוג מלך הבשן ומעמו האמורי אשר כארזים גובהו וחסון הוא כאלונים, אלא: "קומו סעו ועיברו את נחל ארנון, ראה נתתי בידך את סיחון"! וזוהי גם העצה היעוצה להנחילנו דרך חיים, ולחמשינו ולציידנו במיני קרבא - כלי קרב נגד היצר הרע ורישתותיו, לדעת כי לה' המלוכה ומושל בגויים, ובן אדם בשר ודם קרוץ מחומר, אינו יכול נגד מלאך מאש, אלא שלולי הקב"ה בעזרו אינו יכול לו! אולם אם נשכיל להתבונן שכל הצלחותינו אף שנראה לכאורה, כדבר קטן וקל ביותר, אינו מכוחינו אלא מעזרתו לנו בכל עת, נשריש בנפשותינו את האמת הברורה - "אין עוד מלבדו" נצעק ברמה!

מפתח הישועות!

בפרשתנו אנו קוראים על הזהירות היתרה בה נהג מנהיגם של ישראל משה רבינו בלשונו לבל יוכיח מישרין את בניו של מקום ושלא יכלימם בצורה ישירה. על מעלת הזהירות והדבר הנפלא שניתן להשיג משמירת הלשון ומלימוד ההלכות הנוגעים לדבר כה חשוב זה, אפשר ללמוד מהסיפור שהובא בספר "עלינו לשבח". יום אחד התקבל טלפון מאחד שהציג את עצמו כמקורב של אחד מגדולי האדמו"רים בדורינו. ביקש לספר דבר מה. הרבי שלי, כך סיפר, נקלע לפני זמן מה למצב בריאותי רעוע, ובשל כך הפסיק לקבל קהל ולהשיב לשאלותיהם של החסידים. ניסנו כבר את כל התרופות, התייעצנו עם גדולי הרופאים, נקטנו בסגולות שונות, אך המצב לא השתפר. בוקר אחד, הוא מוסיף, נזכרתי במה שפורסם בשמו של הרב סגל ממנציסטר שאמר שלא ראה משפחה אחת שבה לומדים הלכות לשון הרע, שלא היתה בה הצלה וכו', והחלטנו להציע זאת בפני קהל החסידים שלנו. כינסתי את המקורבים והזכרתי את דבריו של הרב סגל, ובו במקום החלטנו לפרסם הודעה לקהל הקדוש שישתדלו ללמוד כל יום שתי הלכות בספר "חפץ חיים". כיון שכל שאיפתם של החסידים היתה לראות את הרבי חוזר לבריאות איתנה ויושב על כסאו כבראשונה, נרתמו כל החסידים לעניין וההיענות היתה עצומה. המוני חסידים ישבו ולמדו מידי יום שתי הלכות בלימוד היומי של "חפץ חיים". הנס הגדול התרחש. לפליאת הצוות הרפואי, חזר הרבי לאיתנו, הוא החל שוב לקבל קהל ולשמחתינו לא היה גבול. ע"כ. אחים ואחיות יקרים, לא צריך לחפש סגולות וקמענות, הנה לכם מפתח לכל הישועות. הדברים מקבלים משנה תוקף עת עומדים אנו סמוכים ונראים ליום חורבן בית מקדשינו ותפארתנו שחרב בעוון שנאת חינם שאחד מהמקורות הגדולים לכך זה לשון הרע. נתחזק ונחזק, ונזכה בברכה, להצלחה ולגאולה השלימה.

זמני כניסת השבת ויציאת השבת

ת"א	ת"ב	ת"ג	ת"ד
19:16	20:17	20:49	20:51
19:01	20:15	20:52	20:53
19:09	20:18	20:53	20:51
19:17	20:15	20:51	20:51

הפטרת השבוע: חזון ישעיהו

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

טובה לידידו על שהוא מחשיב אותו ומגלה את אוזנו כל הצפונות, אולם לעתיד לבוא, יעמוד האדם לפני בית דין של מעלה, ומגיעה שעת הפירעון, ואז מתחייב הוא לשלם בעד אותה הנאת שווא. רק מגלה האדם מה גדול היה מחירה של אותה הנאה, וכי אותו מספר לשון הרע לא היה ידיד כלל וכלל...

אמרו חכמינו ז"ל בגמרא מסכת ערכין (דף טו), כי המילה "מצורע" גזורה מהמילים: "מוציא שם רע". נגע הצרעת בא על אדם בעוון החמור של לשון הרע! המצורע נטמא - אמר רבי ישראל מאיר הכהן זצ"ל, בעל ה"חפץ חיים" - ועליו לבוא אל הכהן, כדי שיטהר אותו מטומאתו. אין המצורע נטהר אלא אם כן הכהן אומר שהוא טהור. דבר זה בא ללמדנו: כיון שנגעיו באו לו מפני שחטא בלשונו, שדיבר לשון הרע, גם טהרתו תשוב אליו בלשון הכהן ובדיבורו, שיאמר עליו הכהן: "טהור". משל למה הדבר דומה? לילד שבא לבקר את קרובו העובד במפעל גדול. הביט הילד סביבו, וראה אולם גדול מלא כולו במכונות שונות. כמה מכונות יש כאן? שאל הילד. בדיוק מאתיים ארבעים ושמונה מכונות! עונה קרובו - ראה, מכונה זו טווה חוטים, מכונה זו חותכת אותם, מכונה אחרת גוללת אותם... וכן הלאה.

(משל למה הדבר דומה)

לשון הרע - יש הנאה בשמיעתו, אולם על האדם להתרחק בכל עוז ותעצומות ולאטום אוזנו משמוע ומלקבל. משל למה הדבר דומה? - אמר רבי ישראל מאיר הכהן זצ"ל בעל ה"חפץ חיים" - לרמאי אחד שהלביש עצמו בגדים נאים, ויצא לרחובה של עיר. לאותה עיר נזדמן אורח שזו לו הפעם הראשונה בעיר ולא הכיר בה איש. הסתובב האורח משתאה למראה שנגלה לעיניו: רחובות הומים אדם, וחנויות מלאות בכל טוב. פגש בו הרמאי. שלום עליך יהודי - אמר הרמאי - רואה אני בך כי אורח אתה כאן. שמא צריך אתה לדבר מה? נתמזל מזלך ובמקרה היום הוא יום פנאי עבורי, ומוכן אני להתלוות אליך ולהדריך אותך בעיר. שמח האורח שמחה גדולה וברך בליבו את המקומי הטוב והמיטיב... הוליך הרמאי את האורח ברחובות העיר והראה לו את אתריה ולבסוף אמר: כיון שאורחי אתה היום, מזמין אני אותך לסעודה דשנה כראוי לאורח רם מעלה כמודך, והכל על חשבונאי! נכנסו שניהם למסעדה מפוארת והזמינו מכל טוב, מאכל ומשקה... אכול ידידי, אכול - אמר הרמאי בפה מלא - שמא חשקה נפשך להזמין גם ליפתן ועוגות?... כאשר קרבה הסעודה לסיימה חמק הרמאי ונמלט. לא הועילו לאורח שום טענות ומענות, והוא נאלץ לשלם במיטב כספו עבור סעודתו וסעודת "ידידו" הרמאי... באחת הבין היטב כי לא היה זה ידיד כלל אלא שונא... כן הוא גם הנמשל - אמר ה"חפץ חיים" - אדם פוגש בידיד וזה מספר לו לשון הרע. בשעת מעשה, נעים לו הסיפור, והוא מוקיר

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

והאיסור הוא דוקא לנגשו ולדחוקו, אבל כשחושש שמא שחך מהחוב מותר להזכירו, אף על פי שיודע שכרגע אין לו. ואסור אפילו להראות לפניו, מפני שהוא ניכלם בראותו למלווה ואין ידו משגת לפרוע. ומכל מקום אם כבר הורגל הלווה בכך עד שאין לו צער ובושה, וגם המלווה אינו מתכוין לצערו - אין איסור בזה.

✓ כשם שאסור למלווה לתבוע, כך אסור ללווה לכבש ממון חבירו שבידו, ולומר לו לך ושוב, כשיש לו, שנאמר: "אל תאמר לרעך לך ושוב ומחר אתן ויש איתך" (משלי ג'). ואם הלווה אינו פורע מחמת אלימות עובר משום לא תעשוק.

✓ אין חיוב להלוות אלא כשיש לו מעות מזומנים, אבל אם אין בידו מעות אינו חייב ללוות מאחרים כדי להלוות אלא אם כן רוצה לעשות זאת מצד מידת החסד, אבל אם יש לו מעות בפיקדון אצל אחרים, צריך לטרוח ולהביא מעותיו כדי להלוותם.

✓ מי שיש לו מעות מזומנים ויודע שבקרוב יזדמן לו עסק להרויח לצורך פרנסתו, אינו צריך להלוותם אם על ידי ההלוואה לא יוכל לעשות העסק, ומכל מקום אם הוא עשיר ויש לו מעות שהן עתה בטלות אצלו, חייב הוא להלוותם אף על פי שעל ידי זה לא יוכל לעשות עוד עסקים, שאם לא כן אין לדבר סוף, וכל ימיו יקח לעצמו עסקים חדשים ולא יספיק לו כל הון שבעולם ויהיה פטור לעולם ממצות אם כסף תלווה.

✓ אסור ללווה לקחת את ההלוואה ולהוציאה שלא לצורך ולאבדה, עד שלא ימצא המלווה מהיכן לגבות את החוב, ואם עושה כן נקרא רשע. ואפילו אם אין כוונת הלווה לאבדה בידיים, אלא כל מה שמוציא שלא לצורך גדול נקרא "לאבדה", כי היא אבודה מהמלווה. וכשהמלווה מכיר את הלווה שהוא בעל מידה רעה ואינו מקפיד על ממון אחרים ומענותיו יהיו כלין אצלו ולא ימצא מהיכן לגבות, מוטב שלא ילווהו מאשר ילווהו ויצטרך לנגושו ויעבור בכל פעם משום לא תהיה לו כנושה.

✓ חייב לחבירו מנה ואין לו, טוב שיפייסנו שימתין לו, ולא ידחנו לך ושוב וכיוצא, כי האמת יסוד בנין וכזב"ב בת נשיא מדין.

(הבית היהודי)

✓ מצות עשה להלוות לעניי ישראל, וגדולה מצוה זו ממצות צדקה, וקרובו עני קודם לעניים אחרים, ועניי עירו קודמים לעניי עיר אחרת, ואפילו עשיר שצריך ללוות, מצוה להלוותו באותה שעה ולההנותו אף בדברים וליעצו עצה ההוגנת לו.

✓ אם באו עני ועשיר ללוות מאצלו ואין ביכולתו להלוות לשניהם, העני קודם. ומכל מקום הכל לפי הצורך, שאם העני רוצה הלוואה כדי לקנות דבר מותרות שיוכל להתקיים בלעדי, והעשיר רוצה הלוואה כדי לפרוע את חובו שלא יבוא לידי בושה ובזיון והפסד אימונו, צריך להקדים את העשיר, כיון שהוא נחשב באותה שעה כעני.

✓ ראוי ונכון לייסד בכל מקום קופת גמ"ח (גמילות חסדים) ציבורית, וכל אחד יפריש לשם מעות לפי כוחו, וכל ידי זה יתחזק מידת החסד ומצוה זו היא סגולה לזכות לבנים, וכן עשו הרבה אנשים בזמנינו והצליחו בזה.

✓ שיעור ההלוואה הוא כפי אשר תשיג ידו, וכל אשר בכוחו לעשות לטובת חבירו יעשה, ואם ידו משגת יתן כפי מה שצריך הלווה, וכן על משך זמן ההלוואה אם ידו משגת ילווה לו לפי בקשת הלווה ואם אין ידו משגת אינו מחוייב להלוות לזמן ממושך.

✓ אין שיעור למצות הלוואה אפילו עד מאה פעמים, ולא ירע לבבו לחשוב כמה מטריח עלי הלווה תמיד בלקיחת המעות ובפרעון, כמו שאינו כועס על מי שהוא דופק תמיד על פתח חנותו לתת לו ריוח בעסקיו, וידע כי בכל פעם הוא מקיים מצות עשה מהתורה ותבוא עליו ברכה מאת ה'.

✓ אסור להלוות מעות שלא בעדים אלא אם כן הלווה על המשכון, והמלווה בשטר משובח יותר. וכל המלווה בלא עדים עובר משום "לפני עיור לא תיתן מכשול", שמא הלווה יכפור לו וגורם קללה לעצמו שהבריות יקללוהו שתובע לחבירו מה שאינו חייב לו, ואפילו לתלמיד חכם שבדאי לא יכפור - אסור להלוות שלא בעדים, שיש לחוש שמחמת טירדת לימודו ישכח את ההלוואה.

✓ אסור לנגוש (לדחוק) את הלווה לפרוע כשיודע שאין לו. ואם עשה כן עובר משום "לא תהיה לו כנושה".

מטעמים לשבת

כתב בספר "ישמח ישראל" להגרי"ח סופר זצ"ל: הכתוב אמר "כאשר דיבר לכם ולא אמר לכם" כאשר דיבר לאבותיכם. ונראה שבא לרמז להם שאף על פי שהם מבורכים מהאבות להיות ככוכבי השמים, עם כל זה צריכים להשתדל ליקח הברכה על ידי זכותם, משום שאינה חשובה כל כך הברכה הבאה לאדם מצד אחרים כמו אם זכה האדם בעצמו, ובשבילו ובזכותו באה לו הברכה כי זה אין למעלה ממנה. וזהו שאמר: "ויברך אתכם כאשר דיבר לכם", דהיינו שתשפרו מעשיכם ותיזכו ליקח הברכה בזכותכם ולא על ידי זכות אבותיכם אלא כאשר דיבר לכם בעצמכם.

(תורת הפרשה)

"איכה אשׂא לבדי טרונכם"

ומשׂאכם וריבכם" (א,יב)

"ומשׂאכם" - מלמד שהיו אפיקורסין (רש"י). יש לפרש את דברי רש"י זצ"ל, על פי מה שאמרו חכמינו (אבות, ו,ב): "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה". נמצא שאדם שמתעסק בתורה הרי הוא בן חורין ואין את משא יצר הרע שמפתהו לעשות עוונות. וזהו שאמר רש"י: "ומשׂאכם" מלמד שהיו אפיקורסין, כי אדם שהוא אפיקורוס וחי ללא אמונה חלילה, הרי הוא קשור לשיעבודו של יצר הרע, וצריך לסחוב על כתיפו את משא היצר...

(תורת הפרשה)

ומרומת. וממילא גדולה זכותם לכבוש את הארץ ולהפיל את כל שונאיהם בפניהם, "פנו וסעו לכם"... כי הניצחון במלחמה מושג בכוחה של רוחניות וברוב זכויות. כפי שבני ישראל היו נושאים איתם למלחמה את ארון ברית ה', ומשלחים את כל העבריינים ממחנה החיילות. (מעייני השבוע)

"רב לכם שבת בהר ה'ה"

רבינו החזקוני זצ"ל תמה: הפרשה מתחילה בדברי תוכחותיו של משה רבינו. בתחילה ברמז, ולאחר מכן בגלוי. מה ראה אפוא משה רבינו להזכיר גדלותו וסגולתו של עם ישראל, שזכו בהר סיני לתורה ולמשכן, לדיינים ולסנהדרין? והזכיר דברי הגמרא, שלפני שהיה רבה פותח בדברי תורה היה אומר לתלמידיו מילתא דבדיחותא, והיו מחייכים, ולאחר מכן היה יושב באימה וביראה ופותח בשיעורו. ומדוע נהג כן? אלא שהאווירה המחוייכת גורמת קירוב הדעת, ועל ידו יישמעו הדברים ביתר תשומת לב וקירוב הלבבות. ואם יש ליצור קירוב לבבות לפני הלימוד, על אחת כמה וכמה שיש ליצור אותו באמירת תוכחה! כמה מחייבים דברים אלו, שהם תורת חיים!

(מעייני השבוע)

"ויברך אתכם כאשר דיבר"

לכם" (א,יא)

"ה' אלוקינו דיבר אלינו בזוֹרֵב לאמור" (א,א)

כשכתוב: "וידבר ה' אל משה לאמור", פירושו שיאמר לבני ישראל. אבל כאן, שנאמר: "ה' אלוקינו דיבר אלינו בחורב", כלומר אל כולנו, מהו: "לאמור", למי נאמר? וביאר גאון עוזנו מרן החיד"א זיע"א, שיתכן ונרמז כאן מה שאמרו: "בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת: אי להם לבריות מעלבונה של תורה", שמתרשלים חלילה בלימודה, וזהו: "ה' אלוקינו דיבר אלינו בחורב" - בבת הקול היוצאת מהר חורב - לאמור, המריצנו לשנן וללמוד ולומר דברי התורה!

(מעייני השבוע)

"ה' אלוקינו דיבר אלינו בזוֹרֵב לאמור רב לכם שבת"

בהר ה'ה" (א,א)

פירש רבינו חיים ויטאל זצ"ל, בסיפרו "עץ הדעת הטוב": "ה' אלוקינו דיבר אלינו בחורב", כלומר, כל עם ישראל זכה לקבלת התורה, לשמוע את קול ה' אלוקים מדבר מתוך האש אל עמו בחירו. ועל ידי כך: "לאמור", הוא לשון הגבהה ופיסגה. (כמו אמיר העץ שהוא צמרת העץ) - עם ישראל התנשא והתרומם לרום המעלה, והגיע לדרגת "רב לכם", לדרגה רבה

מזקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

ליד מצבת קיברו של הגאון הקדוש רבי יהודה בן עטר זצ"ל, מתנוסס קיברה של הצדקת סוליקה הקדושה עליה השלום. העלמה יפת התואר, שאחד מבני השכנים המוסלמים חמד יופיה. אך כיצד יוכל לשאתה? העליל עליה שהתאסלמה בסתר, ושבה לדת אבותיה. לא עזרו הכחשויותיה, בית הדין המוסלמי העמיד בפניה את הברירה: "לשוב" לדת האיסלם או ליהרג בחרב. מעולם לא התאסלמתי. יהודיה הייתי ויהודיה אמותי!", ענתה סוליקה בגאון. השופטים לא התרשמו. גזר דינם הועבר לאישור מלך מרוקו. בן המלך שמע על הפרשה ועניינו התעורר. הלך לראות את סוליקה בתא כילאה. ונפשו נקשרה בה. הבטיח, שאם תתאסלם ישאנה לאישה, והיא תהיה לנסיכה. כבוד ועושר ירעפו על בית אביה, וברבות הימים תהיה מלכת מרוקו. "כסף וזהב, האמת ובתורתו הקדושה. שום דבר שבעולם לא יפתני לבגוד בעמי ובאמונתו!". גזר דינה של סוליקה נחרץ. היא קיבלה זאת בשיוויון נפש ובשלווה גמורה. נכונה היתה למסור נפשה על קידוש השם. כשהובלה לגרדום, היה שם הנסיך. הוא ניסה פנייה אחרונה: "שווי בנפשך כמה מאושרת תהיי אם תקבלי על עצמך את דת האיסלם." "אני מאושרת כבר עתה!", ענתה. "את זכאית לבקשה אחרונה", אמר התליין. וסוליקה ביקשה... סיכות. סיכות אלו נעצה בבשרה. הצמידה בהן את שמילתה לרגליה, כדי שלא יתגלו במותה! כך עלתה לגרדום, ומסרה נפשה על קדושת השם!

(מעייני השבוע)

הגאון רבי סאסאי הכהן זצ"ל, בעל "ברכת השם" על מסכתות הש"ס, רבה של גרבה היה וליבו קשוב למצוקות בני עדתו שנאנקו תחת עול מושל רשע ורע מעללים. המושל, שביקש לגרוף מיסים רבים ככל האפשר, מינה רודף בצע חסר לב כ"נשיא היהודים". הלה מצא דרך מקורית לאתר את העשירים. הוא הנהיג בדיקות תקופתיות... והיה היקף הצואר והיה היקף הצואר גדל, אות הוא שהמונות מצויים בשפע והאיש השמין מרוב מאכל, ועליו לשלם מיסים ביד רחבה... וכבר אמר משה רבינו בפרשתינו: "ואצוה את שופטיכם בעת ההיא לאמור" - שישאו במשא העם ככל יכולתם! נכנס הרב המסור בעובי הקורה, אך כל ניסיונותיו לרכך את לב הנשיא הקשוח עלו בתוהו. כשעלה להתלונן בפני המושל, השליך עליו הלה כיסא וגירשו ממעונו. מה עשה רבי סאסאי, נטל ברכת פרידה מנכבדי עירו ושם פעמיו לתוניס, עיר הבריה, לקבול בפני המלך על המושל ונציגו. ברם, כל הדרכים אל המלך היו חסומות, ושליחותו עמדה להיכשל. מה עשה, עלה לשיעורו של הגאון רבי אברהם חגאי זצ"ל, רב המדינה, ובמהלך השיעור החל לשאת ולתת עם הרב בהלכה עד שהרב נפעם מגדלותו בתורה. שאל לשמו ולחפצו, וניצל את השפעתו הרבה בארמון המלוכה. המלך כתב מכתב חריף למושל האכזר, ואילו הרב דרש בשם ה"טריבונל רביניק" - הסמכות העליונה של יהודי תוניסיה - שהעריץ המתימר להיות "נשיא היהודים" יובא לפני באזיקים למסור דין וחשבון על מעלליו, וליהודי גרבה היתה רווחה!

והייתם לי סגולה

דירה - יש עניין סגולי להתגורר בדירה שגר בה בעבר אדם גדול.

דירה - סגולה למכירת דירה או לקנייתה, לקרוא בכל יום בבית סדר פיטום הקטורת.

(סגולות רבותינו)

מדברי ראש הישיבה הרב ר' יוסף מוגרבי שליט"א

זינוך הבנים

תיזהרו אתם במבחן!

כל הילדים אומרים "לא" להוריהם, זה טבעי לגמרי. במקום להתייחס אל ה"לא" שנאמר, מוטב שתתעלמו ממנו לגמרי. עשו עצמכם כאילו לא שמעתם את מילת הסירוב. נניח שאתם נמצאים במכולת, והילד אווז בידו חפיסת שוקולד. הוא מתחנן אליכם שתצרכו את החפיסה לקנייה. אם הילד לא שומע בקולכם, אל תמשיכו להתווכח. גשו אל הילד, קחו ממנו את השוקולד, החזירו אותו למקום וצאו עם הילד מן החנות. ילדים לעיתים אומרים "לא" רק כדי לבחון את תגובת ההורה, או לבדוק את אורך "פתיל ההשהיה" שלו. אל תנסו להתווכח ולהסביר. זה ישאיר טעם מר בלב שניכם. תגובה קצרה והחלטית היא יעילה יותר וגם נעימה יותר. כך גם בכל פעם שאתם קוראים לילדיכם, והם אינם נענים, אל תמשיכו להפציר ולהתחנן. הפצרות כאלו מרגילות את הילד להתעלם מדרישותיכם. אם הילד לא עונה לכם אחרי קריאה אחת, גשו אליו, קחו את ידו ולכו עימו למקום שחפצתם. כמו בכל תחום אחר, גם בנושא הטלת מרות חשוב שתאמינו בעצמכם. אם תדברו בטון המשדר: "אני מצפה ממך שתקבל את דברי", הילד יענה לדרישות. לציפיות יש בדרך כלל, נטייה להתגשם. נסו להישאר נאמנים לעקרונות שקבעתם. אם אתם דורשים מהילד למשל, שלא יעלה על הספה בנעליו, אל תתפתו להתעלם מאי הציות שיפגין. בטווח הקצר, זה קל ונוח, ואתם נמנעים ממלחמה ומעיימות, אולם הילד יסיק מכך, שהוא אינו אמור להישמע לכל הוראותיכם, כי ממילא לא תעמדו עליהן. על מנת להשיג התייחסות רצינית של הילד, עליכם להיות עקביים ולאכוף את בקשותיכם. יתכן שהילד למד שהדרך להשיג דברים היא באמצעות בכי או צרחות. אם המצב אכן כזה, עליכם להוכיח שהשיטה הזו חדלה מלפעול. גם כאשר הילד בוכה זמן רב, אל תישברו. אפשרו לו להבין, שבכי או דמעות אינם שיטה להשגת יעדים. אם בסופו של דבר, יימאס לכם מהבכי ותיכנעו להפצרותו, הילד יאמר לעצמו: "הם בדרך כלל נכנעים לי, עם קצת יותר לחץ, הם יוותרו לי גם הפעם". והורים שנשארים לאורך כל הדרך יציבים בדעתם ובמעשיהם, יזכו להעביר זאת לילדיהם ויגדלו דורות בריאים בגופם ובנפשותיהם, לטוב להם כל הימים.

שלום בית

העשיר ירבה... והדל לא ימעיט...

מנהגנו תמיד לומר בסיעתא דשמיא שאין דבר יעיל וטוב לחיי הנישואין יותר מהמחמאה והמילה הטובה, כי על פי רוב, הבעיות בשלום בית נובעות מהסיבה שאין הערכה וכבוד ומילות עידוד זה לזה והדבר נכלל במצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך" וגם בזה נאמר הכלל של "עניי ביתך קודמים לעניי עירך". הרמב"ם כתב (פירוש המשניות סנהדרין פרק חלק) שכל מעשי האדם והשתדלויותיו הרבות הם כדי למצוא חן בעיני השני וכמה חשוב שמאירים פנים זה לזה ומלבינים שינים וכמו שכתוב בגמרא (כתובות ק"א): "טוב המלבין שינים לחבירו יותר ממשקהו חלב". מנהג העולם שכאשר רואים עני או אדם נזקק, כולם רצים ומושיטים עזרה יותר מכוחותיהם ואפילו על חשבון עצמם, הנאתם וטובתם. ומדוע לא נבין שהגבר הוא "עני" של אשתו והוא "זקוק" למילת עידוד ושמחה?! ואותו דבר האישה היא "עניה" של בעלה "וזקוקה" למילות עידוד ויחס שבח וברכה. פעמים שאדם בא הביתה והוא עייף ויגע והנה אשתו מתחילה לשפוך עליו קיתונות, טענות ומענות רבות על אימו ועל אחותו, על ילדיו ועל השכנים, והגבר עומד ושואל למה דוקא עכשיו? ומתמלא כולו כעס ורוגז. ואותו דבר יתכן גם להיפך. האישה מכינה הכל ובא בעלה מעיר ומטיף מוסר ומטיל מום בקדשים, מדוע? התשובה שלימדונו רבותינו היא שהדבר משורשו נובע רק מחמת שאדם לא מקבל "מילים טובות" מהשני ולכן עושה הוא הכל כדי לקבל זאת, וכשבן או בת הזוג לא מקבלים זאת בצורה מכובדת, הם מעירים עד שמקבלים יחס. הנשק היעיל ביותר הוא לשבח לעודד כמה שיותר ואף על פי שכתוב בספרים לא להגזים במחמאות שמא יראה הדבר כחצוק או הרגל בעלמא, כבר אמרו חכמים שטוב להיכשל בעודף מחמאות ולא בחסרון מחמאות, כי הדברים ידועים ועתיקים ואשרי המבין זאת. דבר חשוב ביותר הוא ללמוד כיצד לבטא את היחס וההערכה במילים. גם אם בן/בת הזוג מרגישים וחשים ואפילו מלאים הערכה אחד כלפי השני, עדיין זה לא מספיק, אלא צריכים הם להשמיע זאת לשני כדי שגם הוא/היא יוכלו להחזיר את ההערכה כפי שהם מרגישים. ככל שמביעים יותר את ההערכה והאהדה באופנים שונים, בן הזוג מרגיש כמה אנו כנים וכמה הוא חשוב לנו. יש להביע זאת מילולית, וכמובן למילים אלו צריכים להתלוות מעשים מתאימים כגון: עזרה, הקדשת זמן, קניית מתנה לעיתים וכו'. כל מעשה קטן הולך ומצטרף למעשה הקודם, וכך נבנה קשר עמוק והדדי בנישואין. ידוע המעשה באותו רב שהגיעו אליו זוג שלום בית והאישה שפכה כאש חמתה שבעלה אף פעם לא אומר מילה טובה ולא מביע שום רגשות של חיבה ואהבה. הרב פנה לאיש ושאל מה הוא אומר על דברי אשתו? ענה הבעל ואמר: "כבוד הרב, אני אמרתי בליל כלולותינו: תדעי אשתי היקרה אני אוהב אותך מאוד מאוד. תזכרי זאת טוב, ואם יהיה שינוי אני אודיע לך. אז מה היא רוצה כבוד הרב? הרי עדיין לא הודעת לי שיש שינוי!". בודאי שכל אחד יצחק לדבריו של "תם", זה העולם בנוי בצורה שכל אחד דורש מחמאות ורוצה לשמוע איזו מילה טובה. ובפרט נשים מצפות שבעליהן יאמרו להן כמה הם מעריכים אותן, הן מצפות גם שהבעלים ישימו לב לדברים שהן עושות. לדוגמא, אם עקרת הבית ארגנה את הבית, או עשתה קניות או הכינה מאכל שאהוב על הבעל, לאחר מעשים אלו היא מחכה לשמוע מבעלה משפט חיובי כמו: "כמה נעים להיכנס לבית מסודר", "הקניות שעשית ממש היו נצרכות", או "המאכל שהכנת נתן לי כוח ללמוד תורה". כל אדם צריך עידוד, ואם נעודד את בן הזוג בצורה הנכונה, הקשר בינינו יתחזק ויעמיק, כי בן הזוג יראה שנותנים בו אמון. אין להסס להביע במילים לבן הזוג דבר טוב שהבחנו בו, מילות עידוד אלו מסייעות מאוד להצלחת בן הזוג. כאשר אדם מעורב בעסקים או בפעילויות אחרות, הוא עלול לשכוח להתייחס לאשתו. אך זו טעות חמורה וכי עסק או כל פעילות אחרת חשובים יותר מנישואין? גם האנשים השקטים והמופנמים יותר חייבים להשתדל ולצאת מגדרם על מנת להרעיף מחמאות על בן/בת זוגם. הדבר עוזר מאוד ליצור הזדהות ריגשית בין בני הזוג וחיוני מאוד למערכת היחסים ואינו בגדר המלצה בלבד אלא חובה גדולה שאי אפשר להשתמט ממנה בשום תואנה. וכל המרבה הרי זה משובח...

אמרי שפר

רה"ק רבי אברהם מטריסק אומר: אתה כשלעצמך אינך זקוק לדיבור, המחשבה מספיקה לך. לשם מה אתה מדבר - לטובת זולתך? ושמה אף הוא אינו זקוק לטובה זו?

המגיד הקדוש ממזריץ אומר: זריזות מידה טובה ויקרה היא בכל איבריו של אדם, זולת הפה והלשון.

רה"ק רבי יחיאל מאיר ממוגלניצה ואמר: לא רק המרבה באכילה ובשתיה נקרא זולל וסובא, אלא אף המרבה בדיבורים מיותרים. שניהם זוללים בפיהם: זה בנכנס וזה ביוצא.

רה"ק רבי יוסף קמחי אומר: ירפאו הפצעים, ולא הדיבורים הרעים.

(פתגמים נבחרים)